

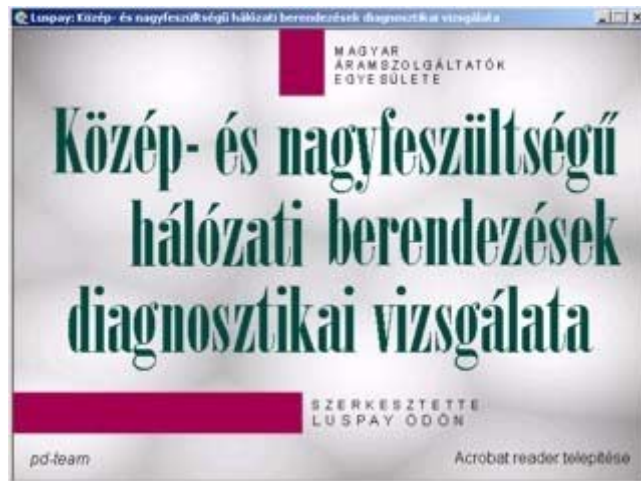
A szigetelésdiagnosztikai szakterület helyzete, fontossága

Miért van szükség diagnosztikára ?

- **Privatizáció => Nyereség növelése, költségek csökk.**
- **+ Liberalizáció, dereguláció => KÖLTSÉG-NYOMÁS**
- **=> Beruházásokkal szembeni fokozott óvatosság**
- **=> A karbantartás fontosságának új dimenziója**
- **=> A karbantartási tevékenység optimalása**
- **=> Karbantartási stratégia
(Állapotvezérelt karbantartás - CBM)**
- **=> DIAGNOSZTIKA**

A szigetelésdiagnosztikai szakterület helyzete

Szakirodalom magyar nyelven

Transzformátordiagnosztika 1999

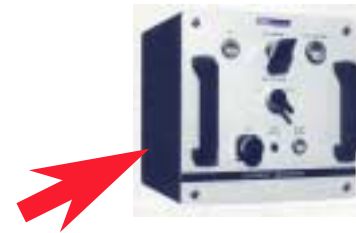

A szigetelésdiagnosztikai szakterület helyzete

Diagnosztikai műszerpark Magyarországon

Veszteségi tényező ($\text{tg}\delta$) és kapacitás mérése 50 Hz-en

- $\text{Tg}\delta$ -mérés a szigetelés általános állapotának gyors megállapítására
- Rövidzárási impedancia-mérés a tekercselés elmozdulásának megállapítására

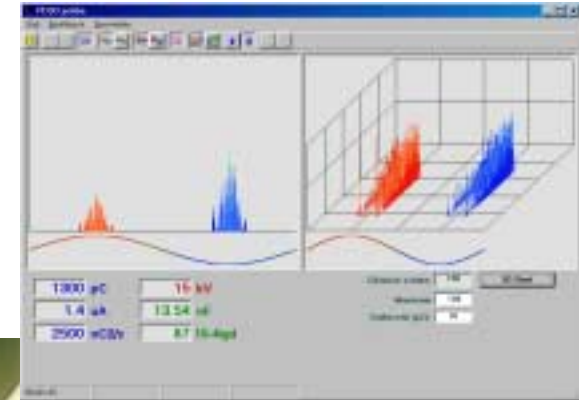

**Transzformátorok, kábelek
generátorok diagnosztikája**

Részleges kisülés mérése

- Az egyik leghatékonyabb módszer szigetelések diagnosztikájára:
- A szigetelés hibái részleges kisüléseket termelnek

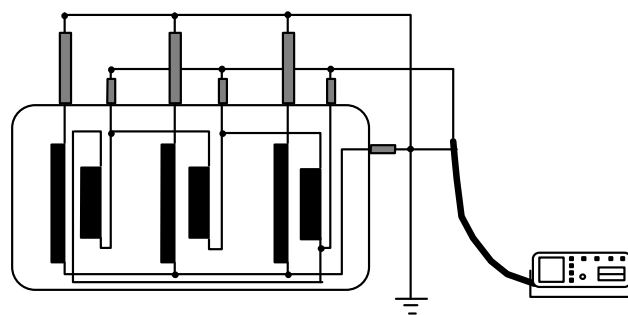
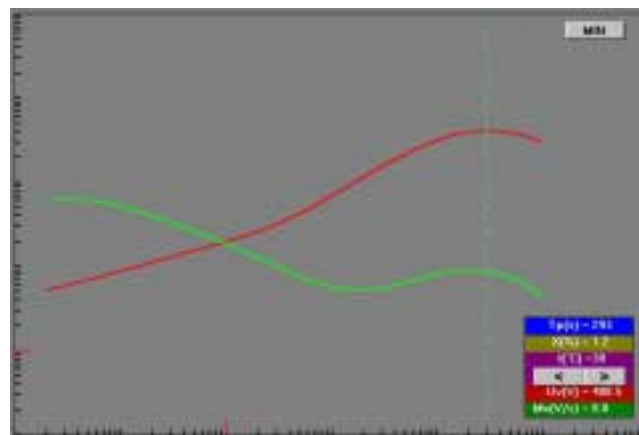
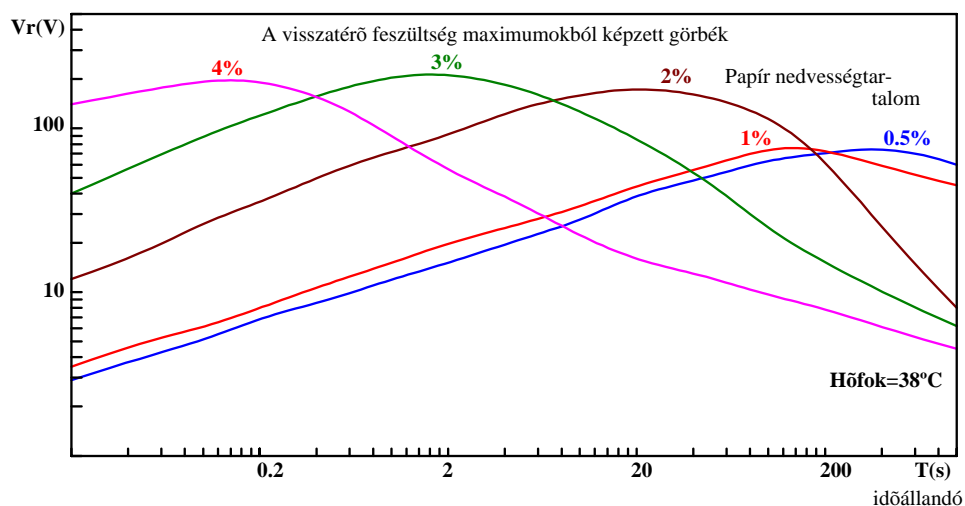
- A hibás berendezések kiszűrése
- A hibák jellegének feltárása

Transzformátorok, kábelek,
mérőváltók, generátorok
diagnosztikája

Visszatérő feszültség mérése (RVM®)

- olaj-papíros rendszer általános állapotának vizsgálatára
- Információ a papír nedvesség- és öregedési termék tartalmáról, valamint inhomogenitásairól

Frekvenciaválasz analízis (FRA). Áram, feszültség, ellenállás

■ TRAFTEK

Transzformátortekercsek
mechanikai elmozdulásának
detektálására szolgáló
műszer

■ PCUIR11 :

Transzformátorgyártó ill. javító
műhelyek átvételi méréseihez.
Áram-, feszültség- és
ellenállásmérés

Tekercsellenállás, áttétel mérése

- **Tekercsellenállás mérése:**
Elsősorban menetzárlatok kimutatására használják

- **Áttétel mérése:**
Transzformátorok és mérőváltók ellenőrzésére használják

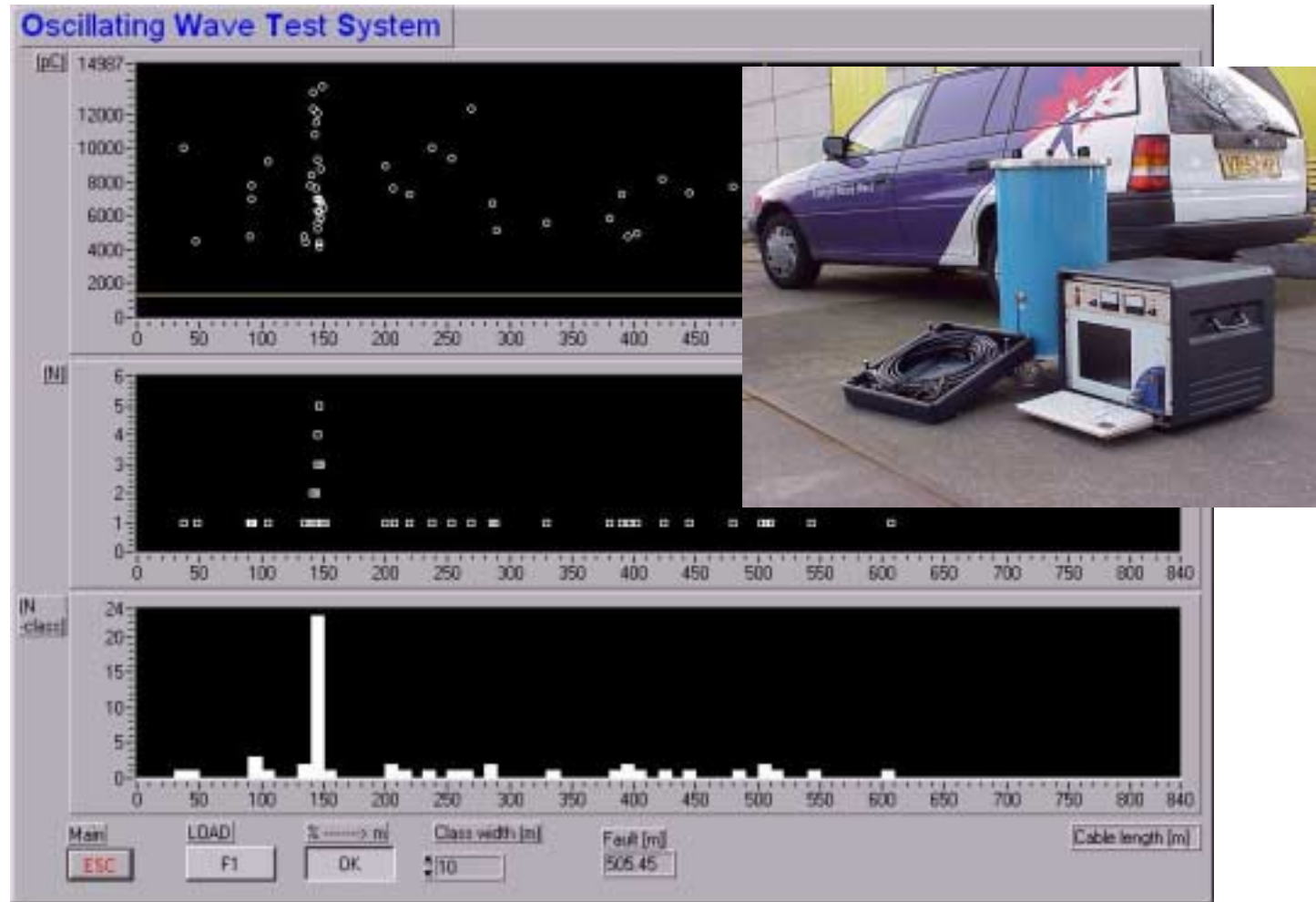

OWTS®

Részkisülés-térkép

840 m, 10 kV-os olajpapiros kábel helyszíni vizsgálata, kilenc 12 kV-os hullámmal

Szántó Zoltán, PD-TEAM Mérnöki Iroda Kft.
2002. április 25.

Próbafezsztészek előállítása, mérőkocsi kialakítása

- **Helyszíni 50 Hz-es mérőfesz.
előállítása 100, ill. 200 kV-ig**

**pl. 120 kV-os áramváltók
helyszíni részlegeskisülés
méréséhez**

Próbafeeszültségek előállítása, mérőkocsi kialakítása

A diagnosztikai műszerek igen
értékesek

- **Mechanikai védelem**
- **Könnyű mozgathatóság**

Állapotvezérelt karbantartási rendszer kialakítása, egységesítése, automatizálása

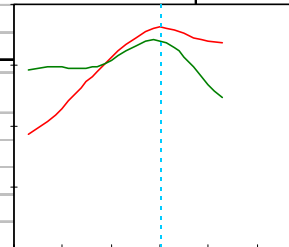
- Meghibásodás- és kritikusságanalízis az adott berendezéstípusra
- Diagnosztikai mérési módszerek kiválasztása, amelyek érzékenyek az adott szigetelés állapotára
- A mérési eredmények kiértékeléséhez szakértői rendszer kialakítása – karbantartási döntési kritériumok meghatározása, rendszerbe ültetése
- A mérési eredmények adatbázisának létrehozása
- Szervezeti feltételek, infrastruktúra biztosítása (külső, belső)

Diagnosztikai módszerek kiválasztása

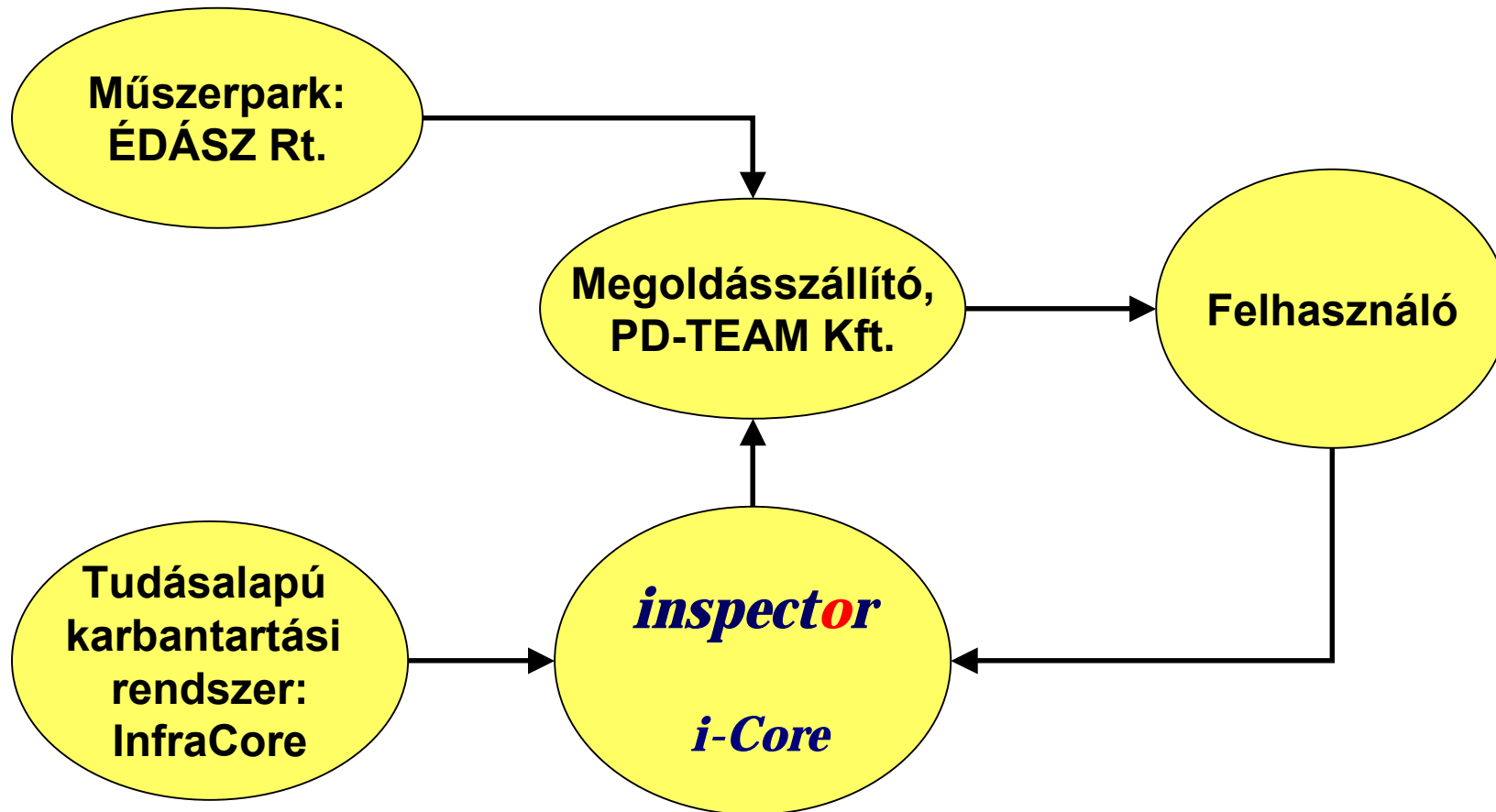
- **A berendezések értékétől és a szigetelés típusától függően:**
  - **veszteségi tényező ($\text{tg}\delta$),**
  - **részleges kisülés,**
  - **RVM,**
  - **hibagázanalízis (helyszíni, laboratóriumi)**
  - **OWTS, stb.**
  - **vagy ezek kombinációja.**
  - **+ Tápegység a mérőfeszültség előállítására**

A mérési eredmények kiértékelése, adatbázis készítése

Transzformátor vizsgálat összeítő					
ÉDÁSZ Rt. 1999.					
Felszerelési hely: SOPRON - NYUGAT "C" tr.					
Gyári szám:	107309/1978	Típus:		DHSV 25000/120	
Feszültség:	120+-15%/11				
Szabályzó:	igen				
Állapotfelmérő vizsgálat:					Probléma:
enyhe olajfolyás,					!
Az olaj általános állapota:					Probléma:
Transzformátor:	megfelelő, enyhén öregedett				3év
Szabályzó:	megfelelő, enyhén öregedett				5év
Rezgés mérés:					Probléma:
megfelelő					
Egyéb vizsgálat/javítás:					Probléma:
1986-ban javítva					
RVM mérés: egyenértékű nedvességtartalom X(%)= 1.2					Probléma:
Korának megfelelő állapotú viszonylag száraz, enyhén öregedett					2év
A hőmérséklet becslés kérdéses.					
HGA vizsgálat:			Mért	Határérték (MSZ352) x 2	
	Mé rt g á z	Konc.	értékek	Hálózati	Erőműművi
1	Szénmonoxid CO	ppm	295.6	360	700
2	Széndioxid CO2	ppm	922.5	10000	10000
3	Metán CH4	ppm	12.1	60	100
4	Acetilén C2H2	ppm	62.5	4	4
5	Etilén C2H4	ppm	54.8	60	60

A jövő iránya: a tudásalapú karbantartási rendszer

Szántó Zoltán
PD-TEAM Mérnöki Iroda Kft.
E-mail: szantoz@pd-team.hu
www.pd-team.hu
Mobil: +36-30-400 5038